

Jaroslav Seifert Na vlnách TSF – pracovný list

Pozn.: Pracovný list obsahuje ukážky z faksimile pôvodného vydania (faksimile = verná reprodukcia, snímka).

Niekoľko poznámok o zbierke:

- považovaná za prevratnú v českej medzivojnovnej poézii pre svoj originálny obsah, výtvarné a grafické riešenie (typografickú úpravu urobil Karel Teige),
- zbierka predstavuje 2. pól českého poetizmu (opačný pól - V. Nezval),
- prejavuje sa vplyv Apollinairovej poézie (grafická úprava, polytematickosť básní...),
- výrazne sa uplatňuje princíp hry, teda základný poetistický princíp (hra so slovom, uvoľňovanie ustálených frazeologických spojení...),
- z uvedeného je jasné, že tejto poézii nechýba avantgardný zmysel pre experiment.

Úlohy:

- Mottom zbierky je humorne prevrátený známy verš klasika modernej českej poézie. Viete o koho ide a aká je pôvodná podoba verša?
- Vysvetlite, prečo môžeme báseň *Rebus* označiť za *typografickú báseň*.
- Vysvetlite funkčnosť grafického spracovania básní *Cirkus* a *Počítadlo*.
- Ako sa vo vybraných básňach prejavuje princíp hry?
- Popremýšľajte o názve *Slova na magnetu* – pred čítaním básne, po prečítaní.
- V ukážkach nájdite argumenty, ktorými podporíte tvrdenie, že na Seifertovu poéziu vplývala poézia Guillaumea Apollinaira.

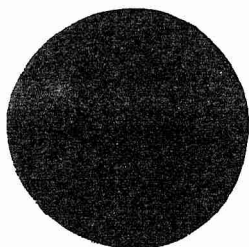
NA VLNÁCH

TSE

ČESKOSLOVENSKÝ
SPISOVATEL
PRAHA

JAROSLAV
SEIFERT

DEVĚTSIL

p o e s i e

NAKLADATELSTVÍ V. PETRA
PRAHA-BUBENEČ
1925

Knihovna „HOSTA“ sv. I.

ČESKOSLOVENSKÝ SPISOVATEL PRAHA

teigem u
nozvaliov i
monziov i

NA TVAŘI LEHKÝ ŽAL

HLUBOKÝ V SRDCI SMÍCH

GUILLAUME APOLLINAIRE

Neradi vzpomínáme na věci minulé zapomeňme
rozhlížeje se ze dna ulice a oči obraceje vzhůru
na Vás jsem přece vzpomínal básníku
jak šel jste před lety kolem a s úsměvem řekl: Pastýřko Eifelko
Na podzim míjí město lodě jak zdlouha plynoucí roky
kam odešla Vaše Musa když Vy jste se rozloučil s Paříží
potkal jsem v ulicích tisíc žen a žádná nebyla tak krásná
ale hvězda betlemská Étoile se doposud stkví
Učím se psát básně jak voják učí se troubit
když v okně kasáren nadýmá tváře do zlatého kovu
a táhlé zvuky mávají křídly letíce ulicemi
Paříž je zrcadlo Evropy vidím v něm Váš úsměv
stoupám stoupám po tomto žebříku k hvězdám
v železných větvích růžová baletka hraje na kytaru
unavený motýl usedá na růže v jejích vlasech
ale den je příliš malý aby obsáhl celé město
z okna Trocadéra se vyhoupl měsíc šklebící se tvář vraha
a je to k smíchu neboť všechny věci jsou na světě krásné
objímám kamenná ňadra sfingy v přízemí Louvru
vzpomínaje na Vaši paní jak pláče nad knihou veršů
ale zlatožlutá raketa umírá rychleji než vzplála
kéž nejsou všechny básně déle krásnější než tato
nad městem Vašich večerů které jste tolik miloval
Vaši hlavu v bílých obvazech vidím před očima věčně
a je to k smíchu opírám se o lafetu starého děla
tma zavírá přede mnou Průvodce po Paříži
eolovou harfou je Eifelka slyš vítr událostí a krásy
nadouvá plachty umění Ó mrtvý kormidelníku

CIRKUS

Dnes poprvé slavný polykač ohně John
v náručí sevřel malou tanečnici Chloe

A MALÁ CHLOE BYLA JEŠTĚ PANNOU

clown Pom ten večer před cirkem
vypustil obecnstvu na uvítanou

VELIKÝ BALON

Rebus

ČTVERÁK ŠTĚSTÍ

ČTVERÁK ŠTĚSTÍ

ČTVERÁK ŠTĚSTÍ

ČTVERÁK ŠTĚSTÍ

ČTVERÁK ŠTĚSTÍ

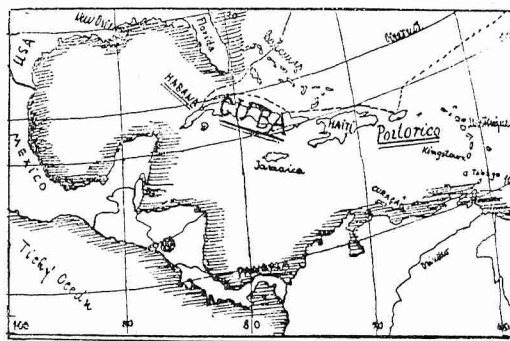
34

(Čím větší čtverák — tím větší štěstí)

40

OBJEVY

Roku 1492 objevil Janovan Krištof Kolumbus neznámé
ostrovy

Děkuji pane!

Já kouřím cigarety!

POČÍTADLO

○ Tvůj prs —

je jako jablko z Austrálie

●● Tvé prsy —

jsou jako 2 jablka z Austrálie —

○ — ○ — ● —
jak mám rád toto počítadlo lásky! —

Slova na magnetu

Až k rovníku spí bílý medvěd na plujícím ledovci
pták z tropů na polárním kruhu zmírá
noc jako ořech rozloupá se přesně v půlnoci
hvězda bílá

V exotickém akvariu zmrzla voda až do dna
zlaté rybky nehýbají se mezi křehkými rostlinami
a růže z papíru rozkvetly v polovině ledna
Skleněná polokoule noci se sklání

Dům uprostřed parku fialový krystal z dálky
třeba jsou větve stromů prázdné a holé
jak ve školním kabinetě větve pro vycpané ptáky
a žebrácké hole

Jaro se vrací milostný dopis z Mentonu
zmrzlá pečeť roztála v náprsní kapse
znáte ty kouzelné nuance parfumů
vůni jara v jediné průzračné kapce

Maškary mizí tmavou ulicí plašice krysy
déšť konfetů padá do sněhu na úzké římsy domů
a slova úlomky hvězd do ticha padající
z rozbité desky gramofonu

Plná fialkové vůně jest křehká sklenice zimy
v lyrické účesy chci verše jak vlasy své dívky splétat
což pak jste nenašli v parku pod osamělými stromy
ztracené vlásenky děvčat?

Což mohu vyprávět dívkám o hrůzách a světové
válce

Ať sama historie maluje obraz Paleta bojiště je plná
krve

Hra slov Antena oblohy dotýká se
a poslední slovo mé básně je sté devadesáté prvé